

Megjelenik minden vasárnap és csütörtöken.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vasárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

A zóna első évről.

Ha a nyugoti művelt államok nem igen szokták elismerni a magyar állam életképességét, haladását s szeretnek minket úgy tüntetni fel, mint egy legkezdetlegesebb műveltségi viszonyok között élő népet: ama nagy reform, a zóna-rendszer hatalmas eredményei előtt meg kell hódolnunk. Ez tisztán magyar munka. Mihez más államok nem mertek hozzányulni, azt egy magyar miniszter meg merte kezdeni s szerencsésen végre is hajította. S most már számokban fekszik előttünk az első év eredménye, s e számok mindennél ékebben beszélnek arról, hogy a nagy magyar reform anyagilag és szellemileg hatalmasan sikerült.

A zónatarifa 1889. év augusztus első napján lépett életbe s már azon öt hó is, mely

ezen évben hátra volt, nagy reményekre jogosított. Az 1890. év pedig reményeinket fényesen valósította.

A magyar államvasutak most tették közzé az 1890. évi üzletről szóló kimutatást. Az összeállított számadatok azt mutatják, hogy a magyar államvasutak s az üzletükben levő helyi érdekű vasutak 5 millió 218,871 forinttal többet jövedelmeztek tisztán, mint a mennyi a múlt évre előirányozva volt. Oly eredmény, melyhez hasonlót nem találunk többet államháztartásunkban. Ez az eredmény pedig még öröndetesebbé válik, ha tudjuk, hogy a tényleges kiadások az előirányzathoz képest csak 388,340 forinttal emelkedtek.

1888-ban, midőn még a régi díjszabás állott érvényben, a magyar államvasutak vonalain összesen csak 5,934,840 utas közlekedett. A bevétel a személyszállításhoz képest csak 388,340 forinttal adó nélkül.

Mennyivel nagyszerűbb képet mutat az 1890-ik év üzleti eredménye! A személyforgalom óriási méretekben növekedett. Nem egészen hat millió utas helyett 15 millió utas közlekedett az államvasutak vonalain. S bár a viteldíjak leszállítása, kiválta távoli forgalomban, oly jelentékeny, hogy az utazás mérsékelten olcsóvá lett: a bevétel a személyszállítástól 1890-ben mégis 11 millió 923 ezer forint volt szállítási adóval és bélyeggel együtt.

Mindezek a számok, miként mondtunk, a forgalom rendkívüli emelkedéséről s a magyar államvasutak fényes pénzügyi eredményéről tesznek csupán tanúságot. Hogy mit jelent ellenben kulturai, közgazdasági és bátran mondhatjuk, magyar nemzeti szempontból is az a tény, hogy a múlt évben nem

kevesebb mint 15 millió és 78 ezer utas közlekedett csupán a magyar államvasutak vonalain: azt kifejezni számokban nem lehet.

Mert lehetetlen mérlegelni számokban, mennyire mozdította elő ez az olcsó és tömeges közlekedés a munkásnak, az iparosnak, a kereskedőnek érdekeit. Mennyire hatott fejlesztően a vállalkozási tevékenységre, az iparra és kereskedelemre. Mennyire mozdítja elő a közművelődést azáltal, hogy a távoli vidékek félreeső falvainak és kis városainak lakosságát érintkezésbe hozza a vidék nagy központjainak s a fővárosnak lakosságával és életével. Lehetetlen kifejezni számokban, hogy magyar nemzeti szempontból mit tesz az, ha a nemzetiségek által lakott megyékből egyre többen látogatnak el Budapestre, hol nem vonhatják ki magukat azon benyomás alól, hogy ez a magyar államnak hatalmas és ragyogó székvárosa. Hogy itt van látható központja annak az erőnek, mely ezt az államot magyarnak akarja föntartani.

Csakugyan a főváros szerfölött nagy mérvben élvezi az olcsó személydíjszabás előnyeit. Még a nyolczvanas évek elején a főváros személyforgalma csak 2 millió személy körül ingadozott évenként. A kiállítási évben, 1885-ben is csak 2,871,531 személy érkezett Budapestre, illetőleg utazott el onnan. Ellenben már 1889-ben, mely évnek augusztus elsején lépett életbe a zóna-tarifa, a személyforgalom fővárosunkban 5,443,604 személyre rugott, hogy tavaly fölemelkedjék 6 millió 834,932 ig.

Ily eredmények minden hangzatos dícséretnél jobban magasztalják azt a reformot, melylyel Magyarország uttörőként szerepel a polgárisult világban. Magasztalják mindennek

A „Székelyföld“ tárczája.

Mit ér a mi képviselőnk?

(Egy fel nem olvasott felolvasás.)

A szentgyörgyiek is megbecsülték egyszer a magukét; kijött, hogy 26 frt 57 krig lehet adni érte; akkor még nincsen kár. Hát miért ne tehetnők meg ezt mi is a mienkkel? Miért kedvesebb másnak a magáé, mint nekünk a mienk? Nem vagyok képes belátni. A hiba csak ott van, hogy ezt magamnak kell megtenni. Magamnak, a ki pedig nem nagyon dícselkedhetem vele, hogy a mesterségembe vágnak. De hát velem történt, s már mindegy, leírom. A hogy lesz, úgy lesz; agyon csak nem ütnek érte. Azontul? . . . Bánom is én, akármilyen történetik azontul! Üssék a szerkesztőt; miért adja ki?

Azért hát, tisztelt uraim, annyit bocsátok csupán előre: nem lenne ennek az egésznek egy hunczut krajczárig értéke, ha magam költöm, a mivel pedig bizony — megvallom — nagyon szeretném, ha vádolni lehetne. De hát nem úgy van s nekem le kell mondanom a dícsőségről, ha a poézisből csak egy szikra is szorult volna belém. Nem; ezt már becsületekre mondom.

Jártomban-keltomban, — no, mert azt is előre kell vala bocsátanom, hogy a bizony csak idáig nekem is sok küszöb verte már a talpamat — mióta járom a világot, sehol sem láttam én olyan embert, mint a mi székelyünk. Olyan ember az,

kérem szívesen, hogy az én időmben is meglehetősen nagy számmal népesítették a nagyenyedi főtanodát. Ott járt velünk a mi képviselőnk is, együtt vágunk az aurostusokat, fordítottuk Tacitust, utazgattunk haza meg vissza. Sokáig folydogált ez így. Hol ő járt előttem egy osztálytal, hol én utána egygyel, míg egyszer megmaturizáltak bennünket; az igazgató felhívott a nagy auditoriumba, ott sorba állítottak valamennyiünket, elláttak a jövőre díkcióval, tanácsal, a kezünkbe nyomtak egy-egy akkora levelet, — a jó Rákóczyval szólván — „mint egy katonaköpenyeg“, de azzal aztán úgy is ablativusba tettek, hogy én nem mondok sokat, de legalább is kétharmadát azóta sohasem láttam. Egyikből lett kirurgus, a másikból prókátor, a harmadikból pap, néhányan választották azt a pályát is: quem dii oderunt. (Bámulatos dolog, hogy a kik soványok voltak, azokból lettek a prókátorok s ma mindnyájuk hasat eresztett; a kik pedig kövérek valának, azokból lettek theologusok vagy paedagogusok, s ma úgy néz ki mindenik, mint egy kanagár. Hja! bizony igaz volt annak az apának, ki azt tanácsolta fiának: „Fiam, légy te ügyvéd; az a legjobb pálya. Kell hazudnod keveset s fizetnek mégis sokat, míg ha egyéb leszel, kell hazudnod sokat s fizetnek érte keveset.“)

Hogy uri magamat melyik életpályára vonzott már akkor a fiatal hév és lelkesedés (a melyiket legelől kaptam), az is majd előkerül a maga során. Addig még csak azt kell emondanom,

hogy egyből közülünk pap lett. Kapott is elég tisztességes ekkléziát. Ugy 6—7 év múlva egyszer összekertültünk egy harmadik házánál. Az persze bemutatott egymásnak s mi . . . mi örvendünk nagyon, hogy volt szerencsénk, akár ha soha sem láttuk volna egymást.

„Nos aztán ilyen a székely?“ — méltóztatnak talán kérdeni. Ej, dehogyan ilyen, a csudát, dehogyan ilyen! Ilyen, mikor hiszi, hogy nagy ur s a háládatlan világ nem akarja azt neki elhinni. Olyan az, kérem, hogy . . . Ej no, majd összekeverek mindent. Elég az hozzá, nekem is csak abból a hivatalból jutott, hol temérdek hazugságom után még 300 frton felül nem tudtam emelkedni: díjok vagyok, kérem, azaz voltam. Mi türes-tagadás, nekem biz ez sehogya sem tetszett; nem a pálya; a végén az tökéletesen mindegy, akármilyen ember; de a fizetést, azt vesztül kevésnek találtam. Bizony csak törtem én magamat hol jobbra, hol balra, de sehogya sem akart sikerülni. A mennyi állomás, azt mind más kapta el az orrom elől. Teremtő szent Isten, mihez kezdjek?! Kihez folyamodjam? Azt tudtam, hogy kétféle út áll előttem osupán: vagy irodatiszt lehetek valamelyik járásbírósnál, vagy . . . no, mi nevetni való van ezen? . . . igenis: vagy tanfelügyelő. Az elsőre feljogosított képzettségem. Az utolsó? . . . arra? . . . Hát kérem, tőlünk már kettőt neveztek ki. Ugy csak én is el tudnám csinálni!

Persze, hogy persze! Hogy én idáig erre já nem jöttem!

előtt az újítás kezdeményezőjét s vele az összkormányt, mely a tulmerésnek kikiáltott reformhoz beleegyezését adta, számítva sokkal inkább a zónadijszabás nagy horderejű közgazdasági előnyeire, mint fényes pénzügyi sikerére.

De bekövetkezett ez is; sokkal gyorsabban, mint a bátor újításnak egymás után lefegyverzett ellenei remélték.

A regále megváltása. Wekerle pénzügyminiszter most már néhány csekélyebb fontosságú község kivételével az összes regále-megváltási igények felett véglegesen határozott. Csak még 22 községnél, hol azonban vitás és kérdéses, hogy vajon a községet vagy magánosokat illeti-e a kártalanítás, kellett a megváltási összeg megállapítását függőben hagyni. Összesen, ideértve a kincstári regále-jogokat is, 228 $\frac{1}{2}$ millió forint állapított meg Magyarországon regálejog megváltása fejében.

Törvényjavaslat a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről a vármegyékben.

HARMADIK RÉSZ.

A vármegyei önkormányzat.

I. Fejezet.

A vármegyék önkormányzati hatásköre.

(Folytatás.)

Mennyiben tartozik a belügyminiszter a helybenhagyás megadására nézve az egyes szakminisztereket meghallgatni, azt az egyes külön törvények vagy a miniszterium határozzák meg.

140. §. Minden határozat, mely törvényes határidőn belül felelőzetett, vagy melyre a főispán kimondja, hogy az a kormány jóváhagyása leérkezéig függőben tartandó, csak a felelőzetés vagy főispáni felterjesztés elintézése, illetőleg a határozat helybenhagyása után hajtható végre.

141. §. A jóváhagyás hivatalból csak az esetben tagadható meg:

a) ha a felterjesztett szabályrendelet, illetőleg határozat a törvényes alakosságok megtartása nélkül hozott;

b) ha a szabályrendelet törvénybe, vagy az állam érdekeibe ütközik, vagy pedig, ha az önkormányzati hatáskörön túl terjed, vagy a községek önkormányzati jogait sérti;

c) ha ingatlan vagyon leltári értéken alól idegenítetik el, vagy ingatlan vagyon pótdó kivételével szándékolta szerezni;

d) ha az ingó töké felhasználása vagy rendelkezésének megváltoztatása a törzsvagyon állagát csökkenti;

Nem is sokat konfundáltam magamat: bepakoltam egy új kráglit, felvettem a vasárnapi ruhámat, a gyermekeknek megígértém, hogy hozok egy egész pakketi bonbont, a feleségemnek jelentőségeltjes szemfogatással egy kis „nacsosás” címet helyeztem kilátásba s azzal hájcz! meg sem állottam a miniszter ajtajáig.

Hanem hát könnyű nekünk idelent tervezni, de mikor az ember felmegy oda s előadja kívánságait, egészen elüt az övéktől. Sehogy se pásszol az. Az igazságügynél azt kérdezték: minő állást akarok? Mit akarhattam? Hiszen azt se tudtam, van-e ilyen a világon. „Akkor csak tessék szépen hazamenni; majd, ha ürről valahol, tessék folyamodni.” Ez tiszta, teljesen igazuk van. Próbáljunk egybeütni. A kultuszminiszteriumban azzal fogadtak, hogy: Hja, kérem, mi erre a hivatalra ott veszünk embert, a hol kapunk. Válgat biztattam én, hogy: Kérem szívesen, hiszen itt vagyok én, kapjanak meg, lám, csak el se bujtam! Bizony csak nem akartak megkapni. A dologgal végre oda lyukadtunk ki, hogy hálát kellett adnom az Istennek, ha az maradhatok, a mi vagyok.

Hej, háládatlan, csudar világ!

Hogy Bartalus Istvánnal szóljak: egészen be voltam savanyítva. Szép ábrándok, gyönyörű kilátások, töletek kell megválnom! Töletek, kik egyetlen táplálékaim vagytok már évek óta! Istenem! azt hittem, a szívem szakad meg. Annyi évi küzdés, annyit nélkülözés, szenvedés mind hiába lenne?! Hát már nincs sehol semmi ir Gileádban? Az nem lehet, nem hiszem. Fáj csak rá is gondolni, hogy nekem egy hosszú életet így kell átnyomorgnom. Akkor miért születtem én? Miért

e) ha a kölcsönök törlesztése pótdóval történik; f) ha a pótdókiivetés az engedélyezett százalékon túl megy;

g) ha a terhelő szerződés a törvényhatóságra nézve káros;

h) ha a közművek, közintézetek, vállalatok létesítése pótdó segélyével tervezetik, a létezők megszüntetése pedig a befektetett értéket nem biztosítja.

A felelőzetéssel megtámadott határozatok a felelőzetésben igazolt egyéb körülmények miatt is hatályon kívül helyezhetők.

142. §. A törvényhatóság egész területére kiható és annak önkormányzati hatáskörébe tartozó ügyek valamint az általa létesített közintézetek és vállalatok szabályrendelettel rendezendők.

Oly szabályrendeletre nézve, melynek megalkotását valamely törvény teszi a törvényhatóság köteleességévé, joga van a kormánynak a szabályrendelet hiányainak pótlására módosításokat vagy átalakításokat kívánni. Ha a szabályrendelet a törvénynek meg nem felel, vagy akár alaki, akár érdemleges fogyatkozásai miatt azután sem volna arra alkalmas, hogy jogszabályul szolgáljon, vagy ha a törvényhatóság a szabályrendelet alkotását megtagadná, illetőleg azt a kifizető határidőn belül meg nem alkotná, a kormány jogosítva van rendeleti uton intézkedni. Ha a törvényhatóság később megfelelő szabályrendeletet alkotott, a megerősítés után a kormány szabályrendelete hatályon kívül helyezendő.

A jelen törvény hatályba lépte napjáig alkotott oly szabályrendeletek, valamint szabályrendelet erejével bíró oly határozatok, melyekre nézve a törvényhatóság az e törvény életbeléptétől számított egy év alatt az érvényt megnyújtotta és a vármegyei hivatalos lapban való közzétételt eszközölte, ha csak felelőzetés vagy felterjesztés következtében változást nem szenvednek, érvényben maradnak és végrehajthatók.

A szervezeti szabályrendeletek azonban hatályon kívül helyezhetők.

Minden érvényben maradt és jövőben érvényt nyerő szabályrendelet egy-egy eredeti példánya a főispán és a központi számvevőség rendelkezésére bocsátandó.

A szabályrendelet eredeti példányát a levéltárnok őrzi.

143. §. A vármegye tulajdonát képező és annak felügyelete alatt álló minden alapról, belügyminiszteri rendelettel szabályozott alakban, évenként költségeloirányzat készítenő.

Minden a következő évre kiható költségvetés rendszerint az őszi rendes közgyűlésen állapítandó meg.

Ha a törvényhatóság valamely törvény által reá rótt kötelezettség teljesítésére szükséges kiadást költségvetésébe felvenni vonakodnék, a kormány a megfelelő összegnek a költségvetésbe való felvételét elrendelheti.

144. §. A törvényhatóság összes vagyona a leltárba felveendő, az ingatlan vagyon becsértéke

a törvényhatóság által határozandó meg és a szerint veendő fel a leltárba.

A leltárt a levéltárnok őrzi.

A számadás, leltár és évi mérleg összeállítását kormányrendelet szabályozza.

145. §. A törvényhatóság a tulajdonát képező vagyon jövedelmeiről, a vagyon eredeti rendelkezésének épségben tartásával, a költségvetések során rendelkezik.

A felügyelete alatt levő vagyon az alapító levelekben foglalt céloktól el nem vonható.

A törvényhatóság a jelen törvény életbe lépésétől számított egy év alatt köteles minden alap rendeltetését szabályrendeleti uton szabályozni.

146. §. A tisztai nyugdíjalapok és az ezen alap javára kivetett pótdók iránt külön törvény fog intézkedni. A jogerősen elhatározott nyugdíjak, valamint a kötelezett ellátások érvényben maradnak.

147. §. A törvényhatóság a közutak és vámokról szóló 1890. I. t.-cikkben szabályozott utadón, az 1875. III. t.-cz által betegápolási alap létesítésére, valamint az 1879. XXXVII. t.-cz által katonai beszállásolás címén kivetett pótdón kívül közgazdasági, közművelődési és jótékonyági célokra az egyes államadók 5%-át meg nem haladó pótdótot vehet ki; ezen 5%-ba beszámítandó azon összeg is, mely a törvényhatóság által a tisztviselők nyugdíja címén szavaztatott meg, valamint azon összeg is, melyet a törvényhatóság az 1888. IV. t.-cz.-ben megjelölt célra, az ezen törvényben megjelölt egyéb módokon kívül szavazott meg.

Az ily határozat hozatalához a közgyűlésen jelenlevő tagok kétharmadának névszerűtli szavazás után való hozzájárulása szükséges. A szavazók neve a jegyzőkönyvbe felveendő.

Azon esetre, ha a törvényhatóság bármely célra ennél nagyobb pótdótot akarna kivetni, ehhez a belügyminiszter és pénzügyminiszter helybenhagyása szükséges.

148. §. A törvényhatósági pótdók %-a a földadó, házadó, keresetadó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyetek adója, bányaadó, tőkekamat- és járadékadó címén fizetett egyenes állami adók összege után számítandó.

(Folyt. köv.)

Levelezés.

A tüzoltó-egylet önképző- és olvasóköre.

Kézdi-Vásárhely, 1891. ápr. 14.

A rohamosan haladó kor kiragadta lethargikus állapotából Kézdi-Vásárhelyt is.

Mielőtt az ösök által szerzett közvagyonot megsemmisítjük, a közismerést érdemelt dicsőséget befedjük: egy kísérlet tételére arra, hogy Kézdi-Vásárhely polgárságát a szellemi téren miként lehetne önmagának visszaadni, benne az eredeti

áll a fejem, vagy hogy egyáltalán meg is van-e. Hát végigmosolygott rajtam, aztán karon nyalábolt, biztatott.

— Sohse busulj, pajtás, majd eligazítunk. Jere csak holnap hozzám.

Elmentem. Hanem aztán mikor ketten állítottunk be ismét oda, hol a hivatalokat osztogatják, hej, meunyi irnok, jegyzői, tisztai állás ürről meg egybe! Csak úgy válogattunk belőle!

Nos, mondjam? ne mondjam? Kiválasztottam magamnak egyet s ott stante pede megfolyamodtam, s ma... ma van 600 frt fizetésem, 120 frt lakbérem, a mivel én egészen meg vagyok elégedve.

Lám, ilyen a székel, a mikor nagy ur.

„Igeu, de ön nem ezt ígérte a cimben” — mondhatják joggal most nekem. Igaz biz a! Persze! Mit is ígértem hát? No, hogy mit ér meg Kézdi-Vásárhely város képviselője. Hisz ezt a kálkult már most akárki kiszámíthatja. Évenként 420 frtot, a mit ha én csak tíz évig élvezek = 4200 frt. Nekem ennyit ér. Hogy a többi ügyesbajos atyafinak, a kiknek a dolgaiban mindig lelkiismeretesen eljár, mit ér: arról szóljanak ök.

Most pedig ezennel kijelentem, hogy én önöket, tisztelt uraim, most tisztességesen becsaptam. Nekem Benkő Sándor igazán nem is képviselőm; életemben sem jártam többször Vásárhelyen, mint kétszer. De azért épen olyan joggal mondom magaménak, mint vannak még rajtam kívül mások is sokan, a kik mondják. Ő a Székelyföld.

D F.

szittyavért fentartva, a közmivelség azon magaslataira emelni, melyben az önmagunk, városunk és hazánk iránti szeretet egygyé olvad, vagy tetekre képesít és minden áramlat ellen megvéd. Ily eszmék forrongtak már 10 évvel ezelőtt a haladni vágyó ifjúság kebelében.

Később 6 évvel az ige testté is vált és 1887-ben megalakult a kézdivásárhelyi ifjúság önképző-köre.

Fájdalom, egyesek közönyén az ifjúság lángbuzgalma megtörött és az oly sok szép reményre jogosító egyesület működését sem kezdhetette meg soha.

De ha meghalt is a test, él a lélek és nem hagyta meghalni azt, mi e város közjólétét, felvirágzását hívta van elősegíteni. Így mint szerény kis olvasó kör alakult meg a múlt év október havában a kézdivásárhelyi önkéntes tűzoltó egyesület önképző-köre.

A tapasztalt kísérletek után nem csinált nagy lármát, hagyta a polgártársak akaratára, kedvére. Hogy az eszme terjedhessen és idővel egy erős, életképes egyesületté legyen: mulhatatlanul megkívánatik, hogy érlelődjen, a nézetek tisztuljanak, az elemek egymást megismerve, távolodjanak vagy közeledjenek. Így rendre megtisztul minden, mint a forrongó must és jó lesz az egyesület is, mint az izletes, kiforrt bor.

Nagyon is tapintatos eljárásnak találok, hogy az intéző körök a tűzoltó egyesület parancsnokságára bízta ez eszme terjesztését és megvalósítását.

Ismerte a körülményeket és viszonyokat, K. Vásárhelytől 150–200 polgártársat, egyetértőt, egy eszme kivételére — határozottan állíthatom — nem találhatunk. Eyny tag nélkül pedig egyesület fenntartani nehéz dolog. A kézdivásárhelyi tűzoltó egyesület tehát alapszabályaiba felvette, hogy önképző-kört alakít olvasó egyesülettel kapcsolatosan és ebbe másokat is felvesz a rendes tagsági díj lefizetése mellett.

Az ige testté lőn és a tűzoltó egyesület büszke lehet arra, hogy Kézdi-Vásárhely városában nem csak a közbiztonságnak öre, hanem a szellemi miveltségnek is terjesztője.

Az önképzőkör helyisége teljesen megfelel a kor igényeinek; nem fényes, de egyszerűségében van a kellem és háziasság. Játéktérme 2 billárdal s játékasztalokkal, nagy hazafiak arczképével díszítve, csinosan van berendezve. Olvasótermébe részint egyesek adományából, részint a kör pénztárából 16 lap jár. Könyvtára meghalad 150 munkát 200 kötetben.

Még nincs egy éve, hogy fennáll, és ime, büszkén vallhatja polgárságunk magáénak. A fiataloságnak kellemes szórakozásra, az öregebbeknek a napi események tanulmányozására, a haladásra nyitva áll az út. Az öregek példája vonja a fiatalosgot, mérsékli szilaj kedvüket és az érintkezés által életismereteit bővítve, elsajátítják a társadalmi routint, mely oly szembetűnően hiányzik ma is sokaknál.

Ez egyesületben időnként felolvasások, szavatok, ének-, zenedarabok fognak egyesek által előadni. Így terjed a tudomány és esztétika.

Legközelebb, e hó 12-én, Kovács Dániel tartott egy csinos, a polgárság szívéhez szóló felolvasást, melyben jelezte az egyesület célját és hivatását, kitartásra, egyöntetű működésre, hazafiai és önmagunk iránti kötelességeink lelkiismeretes teljesítésére buzdítván a tagokat és hallgatókat. A szép számmal összegyűlt tagok élénk figyelemmel hallgatták a felolvasást és elismerésüket hosszantartó élénzés és tapsviharban nyilvánították.

Dr. Balogh Vendel ügyvéd, egyleti alparancsnok, Petőfinek egyik legszebb és ez alkalomra igen találó költeményét szavalta el mély érzéssel és hatással, mit lelkesült élénzés jutalmazott.

A tűzőtö-zenekar a hallgatóságnak Barabás Ignác karnagy vezetése alatt 2 szép darab előadásával kedveskedett. Ugy a derék zenekari tagok, mint a más közreműködők teljes hálánkat és elismerésünket érdemelték ki.

A megkezdett uton tehát csak előre; mutassa meg e város polgársága, hogy élni akar és a korral haladni tud. Ne hallgassanak egyik jött-ment szájhőre; ne tartsa vissza az, hogy talán ott olyan egyén is van, ki szeretetüket nem bírja;

hisz eljő az idő, midőn minden tiszta lesz és egyesek leszünk a testvéri szeretetben, s ennek egyedüli eszköze a kellő miveltség, melyet megszerezni szent kötelességünk. Előre tehát!

gy ly.

Különfelek.

— **Hymen.** Finta Géza nagyajtai s.-telekkönyvvezető, nálunk is előnyösen ismert fiatal ember jegyet váltott Száz Anna kisasszonnyal, nagybecsoni földbirtokos Mokán Tódor nevelt szép leányával. Kísérje boldogság frigyüket!

— **Meleghangu elismerésben** részesült a vörös kereszt egyesület Kézdi-Vásárhely városi és vidéki választmánya az egyesület központi igazgatósága részéről. Az elismerő leiratot minden bővebb magyarázat nélkül a következőkben közöljük:

Tekintetes választmány!

A tek. választmány múlt évi jelentését és pénztári számadását az ügyvezetése alatt álló fiókegyletek jelentéseivel és számadásaival együtt vettük, s ez utóbbiakat központi irodánk felülvizsgálása alapján dicséretre méltó pontossággal vezetteknek találtuk s így a számadási adatokat, mint a tagok állományában mutatkozó változásokat nyilvántartásunkban előjegyeztük.

Attérve az évi jelentésekre, mindenekelőtt különös meglepéssel konstataljuk, hogy a t. választmány első sorban báró Szentkereszty Stefánia urnő ő méltósága és Gábor Péter főszolgabíró ur hathatós közreműködése folytán egy nevezetes lépést tett a vörös kereszt eszméjének népszerűsítésére, a mennyiben több oly községben, hol eddig a fiókegyletek alakítására irányuló mindenemű kísérlet megüszult, sikerült az eszmének híveket szerezni s így létesültek a karathna-alvölái, ozsdolai, bereczki, sómezői és dálnoki fiókegyesületek.

Az így létrejött eredmény annál inkább öröndetes, mivel e határszéli községekben a vörös kereszt egyesületekre nemcsak a jótékonyaság gyakorlása, de hazafias és kulturális misszió is várakozik.

A Kézdi-Vásárhely vidéki választmány és a „Rudolf” kórház működéséről felterjesztett s ép olyan szakértelemmel mint lelkesedéssel szerkesztett jelentést érdeklődéssel olvastuk s e fiatal kórház megmozdítása, mint a Kézdi-Vásárhely vidéki választmány fáradhatlan buzgólkodásának legkelatásabb bizonyítéka fölött öszinte örömmünknek adunk kifejezést.

Ugy a vidéki választmány, mint a kézdivásárhelyi fiókegyület a lefolyt évben is felvette működési körébe, keretébe mindazon teendőket, melyek az egyesület magasztos céljaiból kifolyólag a fiókegyesületek hatásköréhez tartoznak, s minden részletre kiterjedő gondos munkássága, valamint lelkes ügybuzgósága biztosították az ohajtott sikert.

Nem mulasztjuk el ez alkalomból a választmány intéző egyéneknek fáradságtalan tevékenységükért s odaadó lelkes buzgalomukért meleg elismerésüket nyilvánítani, a melylyel maradtunk Budapesten, 1891. évi márczius hó 24-én. Az igazgatóság: Gróf Csekonics Endre, elnök. Darányi, gondnok.

— **A rendőrség köréből.** Egy titkos tolvajszövetkezetet fedezett fel a napokban a kézdivásárhelyi rendőrség. Benne van a mindig ártatlan Varga Adám mint tettes és a Simon-pár mint orgazdák. Varga Adám egy zsák heremagot emelt el, mely a Simon-párnál megtalálattott, s ebből aztán más dolgok is napfényre kerültek, többek között az is, hogy egy idevaló kereskedőt körülbelől 2000 frtig lopott meg egy korábbi bolti szolgálja. A lopott jószágok lassanként mind Simon Istvánhoz kerültek, ki nagyon jól értett azok értékesítéséhez. A szereplő főbb egyéneket a vizsgálat érdekében nem nevezhetjük meg s csupán a már eddig kiderült tényekre szorítkozhatunk. Késéget nem szenved, hogy az a temérdek majorság, mely évek óta a városról eltűnt, legnagyobb részben a Simon-pár házánál használtott el, mert a szomszédok állítása szerint alig volt nap, melyen tyukhus nem lett volna asztalukon. Ezen gasztro-nomikus elveken kívül még az a haszon is volt az üzletben, hogy egy néhány száz forintot megtakarítottak egy a tettesek, mint az orgazdák. Az ügy különben áttétetett a kézdivásárhelyi kir. törvényszékhez.

— **Az E. M. K. E. újabb tervei.** Az E. M. K. E. április 12-én tartott választmányi ülésén az irodalmi szakosztály javaslatára egyhangulag ki-mondta, hogy felkéri a tudományos akadémiát egy alapos, tudományos forrásmunka megírására és kiadására, mely tekintettel a nemzetiiségi igazgatósokra és történethamisítók ábrándozásokra, okiratok és mindenféle emlékek alapján kimutassa Erdély etnografiai múltját a legrégibb időktől a jelenig. És pedig: kik voltak a dákok, hogyan tűntek el a föld színéről a rómaiak bevonulása után, miféle légiók tartották ideiglenesen meg-

szállva Erdélyt s hova lettek ezek? Minő pusztulást okozott a népvándorlás: hunok, avarok, gepidák, longobardok inváziója? Minő szerepe volt a szláv-ságnak? Hogyan jöttek a magyarok? Hogy keletkezett Géza király idejében a szászaság? Hogyan indult meg Róbert Károly király óta a Balkánról egy észrevétlen új népvándorlás, mely a mai oláh-ságot létrehozta? Hogyan pusztult a magyarság egészen máig a nemzeti lét és szabadság véres védelmében? A munka forrásul szolgálhat a napi sajtónak, a tankönyvírónak, a politikusoknak és általában a tanároknak, a történethamisítók cáfolásában és a valóság terjesztésében. Az E. M. K. E. úgy véli, hogy e nagyszabású munka megírása az akadémia hatáskörébe tartozik. Az E. M. K. E. maga már most májusban kiadja Erdély első, teljes leírását, turisztikai és történelmi szempontból, 30 erdélyi író közreműködésével. Ezt Tégla Gábor szerkeszti. Kiad továbbá egy dalos-könyvet, melynek czélja a magyar nyelvvel együtt kihaló magyar dalokat az erdélyi részekben fentartani. E könyvet (melyet Deák Gerő szerkeszt) az E. M. K. E. ingyen osztja ki az általa támogatott alakítandó daloskörök közt. Még az idén kiad egy E. M. K. E. olvasókönyvet Kozma Ferencz tanfelügyelő és Török István gymn. igazgató szerkesztésében. A könyvet Magyarország legelső írói irják, s íve 50 frtjával honoráltatik. Czélja a nemzeti érzület, öntudatos és alkotmányos hűség terjesztése és megismosítása. Ugyancsak az E. M. K. E. kezdeményezésére májusban jelenik meg Hankó Vilmos könyve Erdély fürdőiről. Az ülés lelkes hangulatban folyt le.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „Kolozsvári Takarékpénztár” tekintetes igazgatósága 50 (ötven) forintot szíveskedett árvaleány-nevelő intézetünk alapja javára adományozni. Midőn e körülményt nyilvánosságra hozni szerencsések vagyunk, egyuttal megragadjuk az alkalmat, hogy árváink nevében e helyen kifejezést adjunk öszinte, hálás köszönetünknek Kézdi-Vásárhelyen, 1891. április hó 10-én. A Háromszékmezej „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet kezelő-bizottsága nevében. Báró Szentkereszty Stephanie, elnök. Vajna Károly, jegyző.

— **Öngyilkosság.** Megrendítő esetről tudósítják a „Székely Nemzet”-et Bölönből. Vitális Domokos, az unit. iskola vezérantója, f. hó 3-án főbe lőtte magát. Reggel félnyolcz órakor bement az iskolába, a gyermekeket énekellette, a lezokét felhagyta s intette, hogy legyenek szorgalmasok. Azután kérte tanítóársát, hogy menjen be vele az ő szobájába, mert valamit akar neki mutatni. Felesége a varrógépnél dolgozott, mikor beléptek. Vitális az ablaknál levő szekrényhez lépett, kivette tágas ösvűt, postákkal megtöltött pisztolyát s mielőtt észrevették volna, szájhöz tette s elsütötte. A szerencsétlen azonnal halálra esett össze; a töltés koponyájának felét és agyát zúzta szét, úgy, hogy agyveleje a szoba tetejére frecsosent föl. Tanítóársát azért hívta magával, hogy felesége ne legyen egyedül. Levelet hagyott hátra s tettének okául azt hozza fel, hogy többször oly jeleket érzett, mintha elmeháborodásnak lett volna kitéve. Vitális még csak 36 éves volt, köztisztvisletben állott, mindenki szerette és becsülte.

— **A francia kormány** annak megakadályozása czéljából, hogy a Franciaországba való bevitelnél bizonyos árú tekintetében követelt származási bizonylatokban az illető árú súlyára vonatkozólag foglalt számjegyeknek utólagos megváltoztatása, vagy más számjegyeknek hozzátétele útján ezen bizonylatok nagyobb mennyiségű küldeményeknél, mint a melyekre azok kiállítottak, felhasználhatók ne legyenek, elrendelte, miszerint a szóban levő származási bizonylatokban ezentul a súlyt kivétel nélkül betűkkel kell kiírni, vagy kitenni. Ezen intézkedés folytán az arra hivatott francia hatóságok jövőben az oly származási bizonylatokat nem fogják láttamozásukkal ellátni, melyekben az árú sulya betűkkel meg nincs jelölve.

— **Melyik lapra fizessünk elő?** Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az „Egyetértés”, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásoktól származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az Egyetértést népszerűvé. Szerkesztve ugy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi czélt szolgáljon. Mert az Egyetértésben naponként megtalálja a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányait a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárczacikkeket legjobb íróinktól, divatindóásokat Párisból stb. stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az Egyetértésnek e rovatával a versenyt kiállhatná. Ezzel szemben ott van az Egyetértésnek oldalokra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólérsétsétség tekintetében utólréthatetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Különösen Liemeendőnek tartjuk it,

mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásoltatni, hanem mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szolgálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte olvasói között minden pártból találunk híveket. Az Egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével a további lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a társadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon. A rendes rovatokon s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos híre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Szóval, a ki olvasni valót keres, és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az Egyetértésre. Előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt, egész évre 20 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Egész selyem-nyomású foulardokat 1 frt 20 krtól 3 frt 90-ig méterenként (kb. 450 különböző mustra) küld öltöny- és darabszámbra, viteldij- és vámmentesen a házhoz **G. Henneberg** (cs. és kir. udv. szállító) selyem-gyári raktár **Zürich**. [Minták postafordultával. Levelek viteldija 10 kr.]

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Sz. 956. k. i.
1891.

Hirdetmény.

Alattírt városi tanács által közhírré tétetik, miszerint a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóság 9276 - 891. szám alatti körrendelete értelmében a folyó évi tőkekamat és IV. osztályu kereseti adó-lajstromok a mai naptól kezdve **8 napi közszemlére** a városi adóhivatalnál ki vannak téve és azok bárki által a hivatalos órák alatt megtekinthetők, esetleges folyamodványaik a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz közvetlen adandók be.

A tanács.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. április hó 14 én

Polgármester helyett:

Varga József,
főjegyző, h. polgárm.

Háromszékvármegye alispánjától.

Sz. 4725 - 1891.

Árlejtési hirdetmény.

Háromszékvármegye törvényhatósági utvonalaíra a folyó évben vállalatilag kiszállítandó kavicsalmokra és pedig:

1. Az aldoboly-bükszádi hadászati fontosságú utvonalon 7-2 kilométertől 52-72 kilométer szakaszaig 795 kavicsshalom 2900 frt 50 kr.
2. a) A sepsiszentgyörgy-szemerja-hídvég-baróthi közut 0.00 - 54-40 kilométer hosszban 1035 kavicsshalom;
b) árapatak-botfalvi kiágazó ut 1-44 kilométer hosszban 35 kavicsshalom;
c) hídvég-földvári kiágazó ut 1-45 kilométer hosszban 35 kavicsshalom;

- d) nagyajta-apáczai kiágazó ut 1-68 kilométer hosszban 40 kavicsshalom;
- e) baróth-ágostonfalvi kiágazó ut 1-21 kilométer hosszban 40 kavicsshalom;
- f) köpecz felsőrákosi kiágazó ut 1-90 kilométer hosszban 40 kavicsshalom, összesen 62-08 kilométer hosszban 1225 kavicsshalom 4646 frt 75 kr
3. Sepsiszentgyörgy-réty-kovácsna-kézdivásárhelyi közutvonalon 0-51 kilométer hosszban 1014 kavicsshalom 5008 frt.
4. Kézdivásárhely-szentlélek-kászoni utvonalon 0-19-5 kilométer 380 kavicsshalom 1240 frt.
5. Sepsiszentgyörgy-uzoni utvonalon 0-8-60 kilométer hosszban 165 kavicsshalom 495 frt.
6. Kilyén-kökösi utvonalon 0-7-50 kilométer hosszban 150 kavicsshalom 450 frt.
7. Dálnokhegy-szentkatolnai utvonalon 0-14-9 kilométer hosszban 300 kavicsshalom 1610 frt.
8. Czofalva-borosnyó-bodza utvonalon 0-22-2 kilométer hosszban 445 kavicsshalom 1803 frt.
9. Nyén-bodza-krasznai hadászati utvonalon 10-46 kilométer hosszban 710 kavicsshalom 2435 frt 60 kr.
10. Kézdivásárhely-torja-büdös-bükszádi utvonalon 0-10 és 34-35 kilométer hosszban 240 kavicsshalom 852 frt.
11. Maksa-várhégy czofalvi utvonalon 0-5-9 kilométer hosszban 120 kavicsshalom 720 frt.
12. Mikóujfalu-bacsoni közut 0-16-50 kilométer hosszban 250 kavicsshalom 750 frt. Összesen

5794 kavicsshalom 22910 frt 85 kr. egységi árban folyó évi szeptember hó 30 ik napjáig kihordandó lévén, ennek vállalat utjáni biztosítása céljából **folyó évi április 25-én délelőtti 10 órakor** zárt ajánlattal egybekötött szóbeli versenytárgyalás tüzetik ki az alispáni irodában. Mi azon megjegyzéssel tétetik közhírré, hogy vállalkozni szándékozók zárt ajánlataikat a tárgyalás előtti napon, tehát április 24 én déli 12 óráig a megyei pénztárhoz adják be, mivel a kitűzött határidőn túl ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az ajánlatokban világosan kijelölendő azon utszakasz, melyen vállalkozó a szállítást teljesíteni kívánja. Kiténtetendő világosan az egységi árból leengedendő százalék számmal és betűvel, a zárt ajánlatok borítékban lepecsételve nyújtandók be. Azon utszakasz, melyre az ajánlat szól, a borítékon is világosan megjelölendő.

Az ajánlatokhoz a kikiáltási összegnek öt százaléka mint bántpénz csatolandó.

A kavics szállítási feltételek, valamint a kavicsfelosztási kimutatások a jegyzői irodában a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A netalán vállalkozó községek is bántpénzt és óvadékat fizetni kötelesek.

Sepsi Szentgyörgyön, 1891. április 11-én

alispán helyett:

Szentiványi Miklós,
főjegyző.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelősebb magyar lap az

„Egyetértés”,

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó **értesüléseinek** gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a legérzékenyebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar **kereskedő s gazdasági közönség** nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” **kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak** bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazda** megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárcájában **annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem**. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni**, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., negyed évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hélig ingyen és bérmentve küld.

Értesítés.

A kézdivásárhelyi takarékpénztár igazgatósága értesíti a nagy közönséget, hogy **regále-kötvényeket és utalványokat vásárol, vagy a kötvények és utalványok eladását előnyös összeköttetéseinél fogva jutányos árban közvetíti.**

Az igazgatóság.